Anul al 54-lea | 16 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 16 Pagini | Nr. 307 Duminică 7 Noembrie 1937
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15
FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN
DIRECTOR: STELIAN POPESCU

ABONAMENTE
LA
„VESELIA"
„UNIVERSUL COPIILOR"
ȘI AL TINERETULUI"
ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

Mai multă atenție

Statisticile arată în mod indiscutabil că de nu vom lua măsuri imediate, toată pătura conducătoare orășenească nu va mai fi mâine ROMÂNEASCĂ.

In țara cu 80 la sută populație rurală curat românească, statul nu se îngrijește suficient să promoveze elementul etnic național.

S'au relevat în presă în ultimele zile două puncte cari scot în evidență această nepăsare a autorității.

Din comunicatul ministerului educației naționale reese că mult mai mare este numărul studenților evrei și minoritari decât cel al studenților români, în lista celor pentru cari statul român face sacrificii bănești ajutându-i să urmeze cursuri universitare în Franța.

Punem problema pe terenul strict material și ne întrebăm: unde este logica oficialității când dă un mai larg sprijin elementelor minoritare și evreești?

Chiar dacă statul român ar uita de obligația ce îi impune datoria de a se îngriji în primul rând de fii națiunei dominante, trebue să pună în balanță sacrificiile și proporționalitatea în drepturi ale celor peste 15 milioane de contribuabili români.

Afară de aceasta evreii și minoritarii stăpâni pe viața economică a țării — într'o proporție de 95 la sută precizează un fost ministru de finanțe — au posibilitatea materială să-și îndrumeze odraslele spre învățătură.

Să contribuim noi românii să dăm celor ce au, spre a-și trimite copiii în streinătate să-și desăvârșească studiile?

Această anomalie e și mai de neînțeles când cercetăm cel de al doilea punct de care pomenim la începutul acestor rânduri.

In ce privește îndrumarea profesională se arată motivele pentru cari studenții evită profesiunile științifice: E enormitatea taxelor de laborator. La fizico-chimice sunt taxe de frecvență, de rectorat, pentru laboratorul de analiză calitativă, pentru laboratorul de fizică, plus prețul cursurilor. Total 9460 lei pentru anul I, 10.400 lei pentru anul II.

La facultatea de științe naturale aceiaș situație ce impune studentului în cele 9 luni ale anului școlar un sacrificiu de 1000—1200 lei lunar numai taxe!

Firește studenții săraci ocolesc aceste facultăți pe cari le frecventează evreii și minoritarii, fiii orășenilor bogați!

Oficialitatea lasă lucrurile în voia lor și invocă drept scuză a enormității taxelor starea de sărăcie a vistieriei statului.

Dar dacă statul nu are bani pentru cea mai de seamă latură a existenții unui neam, învățământul, de unde găsește sumele impozante pentru plata valutei ce se dă studenților originari din România cari studiază în streinătate, studenți cari în covârșitoarea lor majoritate sunt evrei?

Această contradicție constitue o adevărată orbire națională și trebue să îi se pună odată capăt!

Vânătoarea regală dela Zidlochovice

Au participat M. S. Regele Carol II și Marele Voevod Mihai

Praga, 4 (Rador). — M. S. Regele Carol II și Măria Sa Voevodul Mihai, însoțiți de cancelarul Samal, d. Veverka, ministrul Cehoslovaciei la București, și de alte personalități din suită, au plecat azi dimineață dela Zidlochovice la fazaneria dela Menin, unde au luat parte la vânătoare.

Auguștii oaspeți au fost primiți la locul de vânătoare de d. Zadina, ministrul Agriculturii, de personalul forestier al statului și de invitați, între cari se aflau d. Machnik, ministrul Apărării Naționale, și generalul Krejci, șeful statului major general al armatei cehoslovace.

LA ZIDLOCHOVICE

Zidlochovice, 4 (Rador). — Pe castelul Zidlochovice flutură alături de stindardul președintelui Republicii Cehoslovace acela al M. S. Regelui României.

Vremea este foarte răcoroasă iar cerul acoperit de nori groși și cenușii.

Dimineața la ora 9 înalții oaspeți au plecat spre terenul de vânătoare al fazaneriei Menin. In primul automobil, au luat loc M. S. Regele României și d. Samal, cancelarul președinției republicii Cehoslovace. In al doilea automobil ,se afla Măria Sa Voevodul Mihai alături de d. Veverka, ministrul Cehoslovaciei la București.

INCEPEREA VANATOAREI

La ora 9 și 20 oaspeții au sosit la fazanerie. La ora 9 și 30 s'a dat semnalul începerii vânătoarei. D. dr. Potelka, dela președinția Republicii, asuma funcțiunea de mare maestru al vânătoarei.

Printre puținii invitați, se află și generalul Krejci, șeful marelui stat major al Cehoslovaciei. D. Beneș, președintele Republicii, neflind vânător, a rămas l. castel.

Totul fusese pregătit atât de bine încât în curând vânătoarea era în toi. Inainte de amiază au fost patru bătăi. S'a luat apoi dejunul de vânătoare, care a durat o oră. După masă s'a continuat cu alte două bătăi.

Pe la ora 16 fanfara, anunță sfârșitul vânătoarei.

Vânatul înșirat după spețe a fost adunat și numărat. D. dr. Zadina, ministrul agriculturii, a raportat M. S. Regelui rezultatele totale ale vânătoarei.

Suveranul României a împușcat 500 de fazani, 20 de iepuri și diferite alte vânaturi.

Măria Sa Voevodul Mihai a împușcat 481 fasani, 25 iepuri și diferite alte vânaturi.

In total s'au împușcat 1538 fasani, 132 iepuri, 24 potârnichi și o vulpe, adică 1698 bucăți.

Intr'o excelentă dispoziție, înalții oaspeți s'au întors la castel.

DINEUL DELA CASTEL

Seara, la ora 20, președintele Beneș a oferit în marea sală festivă a castelului un dineu la care au luat parte 24 de persoane, între cari M. S. Regele Carol II, Măria Sa Voevodul Mihai, dr. Samal, cancelarul președinției Republicii ,d. Zadina ministrul agriculturii, generalul Sirovy, inspector general al armatei, dr. Cerny, guvernatorul Moraviei; d. G. P. S. Aurelian, ministrul României la Praga; d. Veverka, ministrul Cehoslovaciei la București, generalul Hasal, guvernatorul militar al Moraviei, d. ministru Strimpl, directorul protocolului, d. colonel aghiotant Filiti, d. maior Radu, d. O. W. Cisek, secretar de presă, etc.

DELA MANEVRELE AERIENE ALE OLANDEI

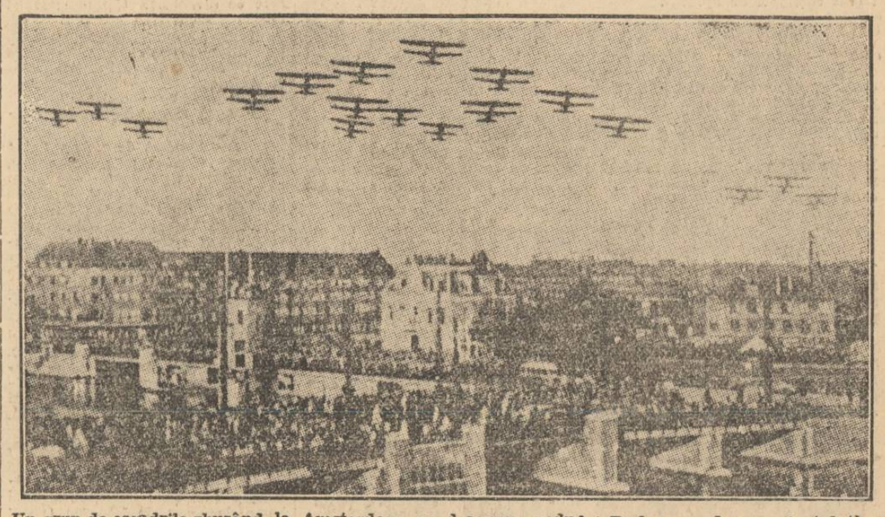

Un grup de escadrile zburând, la Amsterdam, pe deasupra podului Berlage, unde erau instalați membrii oficialității

ROMÂNIA NU MAI EXPORTĂ PETROL IN AUSTRIA

Viena, 4 (Radio-Central). — *Speranțele reluării importului de produse petrolifere din România în Austria au dispărut aproape complet, întrucât Banca Națională a României insistă în cererea ca aceste produse să fie plătite în devize.*

Tratativele duse până acum n'au putut rezolva diferendele de păreri existente între Austria și România.

La începutul anului curent România a exportat în Austria 25 mii tone produse petrolifere, față de 770 mii tone în aceeași epocă a anului 1936. Tranzacții cu compensații nu s'au putut realiza până la una singură de o valoare minimă. Din cauza acestei situații, Austria a fost nevoită să se adreseze altor state, pentru aprovizionarea ei cu produse petrolifere. Austria cumpără acum din Statele Unite și din Italia. Produsele petrolifere importate din Italia sunt de origină românească, dar prelucrate în rafinăria din Triest, la care este cointeresat și capital austriac.

S'au pregătit două atentate contra lui Stalin

Londra, 4 (Radio-Central). — Ziarele din Londra anunță că cu ocazia instrucției membrilor guvernului republicei Abchasia, acuzați de înaltă trădare și pregătirea unei răscoale împotriva Sovietelor, s'a constatat că se pregătise două atentate împotriva lui Stalin.

Primul atentat urma să fie făcut în vara anului 1931, în cursul unei călătorii a lui Stalin pe coasta mării Negre. Al doilea atentat urma să fie comis în anul 1935.

Toți acuzații, afară de unul, au recunoscut învinuirile aduse.

O REMARCABILĂ PERFORMANTĂ AERIANĂ

Hidroavionul „Lt. de vaisseau Paris", zburând dela Natal (America de Sud), a sosit la Dakar (Africa), făcând, pe deasupra Atlanticului de Sud, 5780 km. în 17 ore, 55 minute, sburând deci cu o viteză medie de 173 km. pe oră.

Hidroavionul a fost pilotat de cunoscutul aviator francez Guillaumet.

D. Norman Davis, reprezentantul Statelor-Unite la conferința din Bruxelles

Acorduri economice franco-germane

Paris, 4 (Rador). — *Delegația franceză, care a luat parte la lucrările comisiei economice permanente franco-germană, s'a înapoiat la Paris.*

Negocierile duse au ajuns la încheierea unor acorduri. Atmosfera foarte cordială, care a domnit în tot timpul cât a lucrat comisia, precum și buna primire ce s'a făcut, în Germania și la Colonia, delegației franceze, sunt subliniate de toți membrii delegației.

Abatele, Hlinka grav bolnav

Praga, 4 (Radio-Central). — Abatele Hlinka, șeful partidului populist slovac, e grav bolnav. Având în vedere vârsta înaintată a abatelui, starea sa provoacă serioase îngrijorări.

D. Roosevelt

gata să negocieze un tratat comercial cu Anglia

Washington, 4 (Rador). — *In timp ce ambasadorul britanic din Washington anunța guvernului american că Marea Britanie a decis să facă o plată simbolică în contul datoriilor de război, ambasadorul Statelor Unite la Londra a comunicat guvernului britanic că președintele Roosevelt este gata să negocieze un tratat comercial cu Anglia, în vederea consolidării raporturilor anglo-americane.*

Condamnați pentru trădare de secrete militare

PRAGA, 4 (Radio-Central.— Tipograful Johan Jordan, în vârstă de 35 ani și croitorul Johan Rührer, în vârstă de 33 ani, amândoi germani de origină, au fost condamnați la 10 ani, respectiv 7 ani închisoare, pentru trădare de secrete militare și fals în acte publice.

Sir Robert Vansittart nu se duce la Budapesta

Londra, 4 (Radio-Central) — *Știrea despre o apropiată călătorie la Budapesta a lui sir Robert Vansittart, subsecretarul de Stat permanent al ministerului de externe britanic e categoric desmințită de cercurile autorizate din Londra.*

Transmiterea acestei știri se datorește probabil unei confuzii provenită prin aceea că fratele lui sir Robert Vansittart, Guy Vansittart, fiind invitat la o vânătoare de mai mulți prieteni ai săi din Ungaria, va întreprinde această călătorie.

Evreii nu vor mai putea emigra în Turcia și nu vor putea deveni cetățeni turci

Ankara, 4 (Telor). — Fostul ministru al agriculturii, deputatul Sabri Toprak, a depus astăzi pe biroul Marei Adunări Naționale un proect de lege din inițiativă parlamentară, de o mare importanță. Dacă acest proect va deveni lege, ceeace este aproape sigur, atunci în viitor Turcia nu va mai permite imigrarea evreilor în Turcia și nici nu va mai acorda evreilor cetățenia turcă prin naturalizare. Prevederile proectului de lege sunt foarte riguroase. Numai acei evrei străini, cari ca specialiști sunt de folos pentru națiunea turca, vor fi lăsați să intre în Turcia și să obție dreptul de ședere în țară, însă numai cu autorizația specială a consiliului de miniștri. In ceea ce privește pe străinii ne-evrei, ei vor putea obține naturalizarea în Turcia numai atunci, când se obligă a învăța în termen de un an limba turcă. Dacă după trecerea acestui termen, străinii naturalizați nu au învățat turcește, naturalizarea acordată va fi anulată, iar străinii respectivi expulzați.

Consiliul superior al agriculturii

de A. CORTEANU

Noua lege de organizare a agriculturii a reluat ideia unui consiliu superior consultativ pe lângă ministerul de agricultură, în scopul de a ajuta activitatea ministrului și a biurourilor, prin avize date de oameni competenți în materie.

Ideia aceasta e foarte bună și origina ei cred că ar trebui s'o căutăm într'o încercare a d-lui Garoflid, din 1926, încercare zădărnicită de guvernul liberal din 1927. Ideia d-lui Garoflid era mult mai completă de cât aceia pe care a tradus-o în lege, după zece ani, tot un guvern liberal. Consiliul superior agricol, în sistemul d-lui Garoflid, era un organ independent, înzestrat cu fonduri importante și având organe în subordine, în toată țara. D. Garoflid căuta să scoată agricultura din zona activității politice a guvernelor. Aceasta a și fost cauza pentru care sistemul său nu a fost aplicat.

Consiliul superior, așa cum a fost de curând alcătuit, coprinde tot ce țara are mai distins și mai pregătit în materie de agricultură. Din acest punct de vedere, nu se poate aduce de cât laude legii și autorului ei. Acest mic parlament agricol ar trebui să aibă însă o activitate determinată de un program, fixat mai dinainte, pentru ca existența lui să se resimtă. Și parlamentul țării are un program de lucru când este convocat. Mesajul regal arată ce reforme se vor face.

Activitatea consiliului superior agricol e lăsată la inițiativa ministrului. Avizele lui nu au decât o valoare consultativă, de cari ministrul nu e ținut de cât moralmente. Pentru atâta lucru e de așteptat că persoanele așa de distinse, cari alcătuesc consiliul, nu se vor prea osteni să răspundă la convocările ministeriale, mai ales după o oare care practică din care se va putea deduce că totul este în fond un formalism sec și biurocratic. Consiliul va ajunge în curând să-și ție ședințele numai cu șefii diferitelor direcțiuni și instituțiuni de stat, pe cari ministrul îi putea consulta și fără a-i mai întruni în consiliu.

Alcătuirea acestui consiliu, cu așa de mare belșug de oameni competenți și cu atribuțiuni așa de vagi, este o nouă dovadă că guvernanții noștri sunt plini de dorința de a face lucruri mari pentru agricultură, dar nu știu ce ar trebui făcut și cum s'ar putea face. Dacă și-ar da osteneala să simplifice problema până la ultimele ei elemente, ar vedea numai de cât ce e de făcut și ce mijloace trebuesc. Agricultura într'o țară străveche ca a noastră, cu o populație rurală foarte deasă și cu adânci tradiții, nu este o problemă de technică agrară. Insăși evoluția problemei rurale la noi, arată calea ce trebue urmată spre a da de rostul lucrurilor și a înțelege ce trebue și ce nu trebue făcut. Organizarea agriculturii în

(Continuare in pag. 2-a)

D. Spaak

însărcinat cu formarea cabinetului belgian

Bruxelles, 4 (Rador). — *In urma eșuării misiunii de a forma guvernul încredințată d-lui Pierlot, Regele Leopold a însărcinat pe d. Spaak cu această misiune. D. Spaak urmează să alcătuiască un guvern de Uniune Națională. D-sa a cerut timp de gândire.*

D. Bruno Mussolini, fiul Ducelui, despre care unele telegrame spun că luptă, în Spania, ca voluntar în armata lui Franco

Revenirea la etalonul aur în schimburile internaționale

Londra, 4 (Rador). — *Revenirea tot mai vădită la aur ca etalon în schimburile internaționale s'a manifestat azi la Bursa din Londra. S'a plătit 9 pence peste paritatea americană, care este cea mai mare primă ce s'a plătit la bursa din Londra dela părăsirea etalonului aur de către țările făcând parte din blocul aurului.*

In cercurile financiare se crede că cererea de aur a fost accentuată și prin perspectivele nefavorabile ale industriei din Statele Unite. Intr'adevăr, la Bursa din New York se oferă spre vânzare un tot mai mare număr de acțiuni industriale de teama unor noi deprecieri. Vânzătorii cer cu stăruință aur.

FILME

Masă familiară.

In frunte, șeful femenin: femeie de rasă, pentru care copiii, nepoții, strănepoții și chiar ginerii și nurorile au un cult derivat nu din disciplina comună a temerei sau interesului, ci din disciplina morală a conștiinței superiorității și înțelepciunii.

Deși vârsta unora dintre membri a atins o jumătate de veac, iar alții sunt pe-aproape, nu-și permite nimeni s'o contrazică, să-i tae vorba, să-i producă cea mai mică supărare.

Se explică deci surprinderea și apostrofa venerabilei femei față de întreruperea unei nepoate care abea împlinise douăzeci și unu de ani.

— Să faci bunătate să-ți păstrezi părerile pentru tine! Eu nu mă iau după copii, ca bunicii și părinții moderni!

— Dar eu sunt majoră, mamă-mare, răspunde timid tânăra.

O privire de procuror neînduplecat și o replică definitivă:

— Te înșeli! In casa aceasta nu există decât un singur major, eu!

Toți au dat din cap afirmativ.

... Ce păcat că sunt prea rare întâmplările cu un tâlc atât de adânc!

Don José

PRETENȚIUNILE MINORITARE ȘI AMESTECUL STRĂIN

De câtva timp presa germană atacă Cehoslovacia cu violență și în deosebi pe chestiunea minorității germane. La aceste atacuri, presa cehoslovacă a răspuns cu succes și nu este în intențiunea noastră să intervenim spre a lua apărarea aliatei și prietenei noastre.

Este însă o chestiune de ordin general, o chestiune de principiu, care ne interesează foarte de aproape și pe noi și anume principiul suveranității naționale.

Nimeni nu poate contesta că minoritatea germană se bucură în Cehoslovacia de toate drepturile și de o statornică protecție a legilor. Nimeni nu poate contesta că Cehoslovacia a avut totdeauna o politică loială și chiar prea generoasă față de minoritățile ei. Cu toate acestea — și poate din cauza aceasta — pretențiunile minoritarilor și mai ales ale germanilor, au devenit din ce în ce mai mari și au mers până la amenințarea ordinei interne și la amestecul străinilor în treburile interne ale statului vecin.

Cu prilejul serbărilor comemorative ale celei de a treizecea aniversări a evenimentelor sângeroase dela Cernova, când au pierit 15 slovaci nevinovați, cari au participat la o manifestare religioasă fără nici un caracter politic, d. Hodza, primul ministru cehoslovac, a rostit la primăria din Ruzenborok un discurs spunând între altele următoarea:

„Guvernul urmărește o politică minoritară echitabilă și va continua s'o perfecționeze. RESPINGEM INSA CU TOATA ENERGIA ORICE IMIXTIUNE STRAINA IN ACEASTA POLITICA".

Iată principiul care izvorăște din dreptul absolut și integral al suveranității naționale și care trebue să fie la baza oricărei politici față de minorități.

Este bine să se afirme acest principiu cu toată tăria, acum când guvernul din Budapesta ridică la rândul lui pretențiuni noui cu privire la minoritatea maghiară din România. Și în apărarea acestui principiu, solidaritatea între țările Micii Ințelegeri trebue să fie întreagă, deși poate obiectul este diferit.

Minoritatea maghiară în România se bucură ca și minoritatea germană din Cehoslovacia de toată protecția legilor naționale și este inadmisibil ca state străine — oricare ar fi ele — să se amestece în treburile noastre interne. Am spus și cu alt prilej că, pe acest teren, nu se poate concepe nici un fel de tratative cu Ungaria, și că nici o înțelegere nu poate fi condiționată, sub nici un chip, de revendicări minoritare.

O asemenea imixtiune străină va fi respinsă de orice guvern român, fiindcă n'o va admite, nici odată, opinia publică românească.

Avem ferma convingere că Cehoslovacia este alături de noi, în apărarea principiului suveranității naționale, după cum opinia publică românească și orice guvern român vor fi totdeauna alături de Cehoslovacia în hotărîrea ei de a respinge — după cum a spus d. Hodza — „cu toată energia, orice imixtiune străină" în afacerile ei interne.

In aceste momente, când Cehoslovacia, a cărei politică față de minoritățile ei n'a păcătuit decât poate printr'o prea largă generozitate, este obiectul unor vehemente și calculate atacuri, solidaritatea româno-cehoslovacă, în cadrul Micii Ințelegeri, este întreagă.

Forța Micii Ințelegeri stă în toate privințele, în unitatea și solidaritatea ei. Aceste însușiri, cari au de altfel un caracter imperativ, trebue să se afirme mai ales în atitudinea ei față de minoritățile respective, chestiune care trebue să rămână, sub toate aspectele ei, în cadrul exclusiv al suveranității naționale.

De aceea, guvernele celor trei state ale Micii Ințelegeri trebue să răspundă solidar, într'un singur glas și în modul cel mai categoric, oricărei încercări de amestec străin în treburile lor interne: NU, NICIODATA, ȘI SUB NICI UN PRETEXT.

SCRISORI DIN IUGOSLAVIA

Lupta pentru Constituție

de M. SVETOVSKI

Belgrad, Noembrie

Ultimele evenimente desfășurate în Iugoslavia au dezluzionat adânc partidele de opoziție. Prin acordul încheiat la Zagreb, ele sperase să dea o lovitură mortală guvernului d-lui dr. Stoiadinovici. Nutreau speranța că regența, sub impresia faptului că d. dr Macek este șeful croaților, va primi să discute cu politicianii opoziției din Serbia. Șefii opoziției, ca bunăoară d. Davidovici, își îndemnau partizanii să aibă răbdare, cerându-le să mai aștepte „încă șase zile". In sfârșit, acei cari au parlamentat la Zagreb, în numele opoziției sârbe, aveau ferma convingere că acordul va găsi ca și glasul lui Mesia, un ecou favorabil în massele sârbești.

Totuș, lucrurile s'au întâmplat altfel.

Publicarea acordului a căzut, fatal, la 9 Octombrie, când Iugoslavia întreagă îngenunchia la mormântul regelui cavaler și întregitor. A declama în ziua morții regelui, ziua unității celor trei popoare, o teză dezagregantă, a spune poporului iugoslav, trei ani după moartea tragică a înfăptuitorului Iugoslaviei, că opera sa trebue să se prăbușească asemenea unei creațiuni factice, aceasta trebuia să trezească instinctul conservator al patrioților iugoslavi, mai ales al sârbilor și să le lase impresia că amintirea cea mai scumpă era intenționat hulită. Totuș, când sârbii au citit cu atenție, articol cu articol, acordul și procedura pe care o comportă, și-au dat seama că, atâta timp cât vor exista sârbii, nu va dăinui un acord ca acela care a fost încheiat la Zagreb, la 8 Octombrie. Ceeace a revoltat mai ales, sentimentul realității operei sârbe a Iugoslaviei, e chiar baza acordului, și anume: abolirea Constituției actuale, spre a fi înlocuită, într'un termen nedeterminat, de o Cameră constituantă. Lacuna aceasta între cele două Constituții, apoi o Cameră constituantă, această mare necunoscută, care, în zile de atât de intensă pro-

(Continuare in pag. 2-a)